

Camera obscura

Arvot ja itsetuntemus -sisältöohjelma

Ohjaajien perehdytysmateriaali

Esityksen sisältö

1. Camera obscura -toimintamalli
2. Mielikuvaseikkailu
3. Toimijoiden tehtävät ja roolit
4. Toimintapäivän kulku
5. Tehtäväpisteet
6. Camera obscura –tekniikka

Lisää tietoa löytyy osoitteesta www.cameraobscura.fi

1. Camera obscura -toimintamalli

- Camera obscura (CAM) on kokemusoppimiseen perustava toimintamalli, joka tarjoaa nuorelle tukea oman elämänsä pohtimiseen, merkityksellisyyden kokemukseen ja itsetuntemukseen.
- CAM soveltuu mielenterveyden edistämisen, ehkäisevän päihdetyön ja sosiaalisen vahvistamisen työkaluksi. Tavoitteena on lisätä suojaavien tekijöiden määrää nuorten elämässä.
- Toiminnan avulla voidaan luoda uudenlaista, monialaista yhteistyötä paikkakunnalla nuorten parissa toimivien kesken.
- Toiminta on Suomen YMCA:n Liiton alaista ja maksutonta tilaajalle.

1. Camera obscura -toimintamalli

- Tavoitteena nuoren omien arvojen, tunteiden ja vahvuuksien tunnistaminen sekä itsetunnon vahvistaminen → suojaavien tekijöiden lisääminen nuoren elämään.
- CAM-toimintamallin vahvuuksina:
 - Ikätasoisuuden huomiointi, vankka tietoperusta ja perusteellinen dokumentaatio
- Tietoperusta:
 - Kasvatuspsykologia, sosiaalipsykologia, seikkailupedagogiikka ja sosiaalipedagogiikka

1. Camera obscura -toimintamalli

A word cloud in the shape of a light blue thought bubble. The words are in various sizes and orientations, representing concepts related to the 'Camera obscura' model. The most prominent words are 'itsearvostus', 'itsetuntemus', 'tasapainoinen arki', and 'itseluottamus'. Other words include 'yhteisöllisyys', 'mielen hyvinvointi', 'merkityksellisyyden tunne', 'asenteet', 'osallisuus', 'elämänhallinta', 'vuorovaikutustaidot', 'tunnetaidot', 'toimijuus', 'positiivinen minäkuva', and 'jaksaminen'.

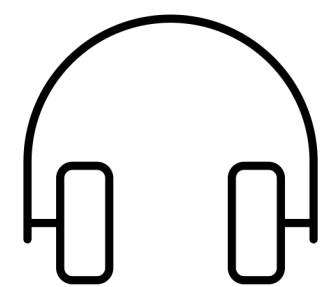
yhteisöllisyys mielen hyvinvointi
itsearvostus
merkityksellisyyden tunne
asenteet osallisuus
itsetuntemus
elämänhallinta vuorovaikutustaidot
tasapainoinen arki
tunnetaidot toimijuus
itseluottamus
positiivinen minäkuva jaksaminen

1. Camera obscura -toimintamalli

CAM-oppimiskokonaisuus koostuu kolmesta osasta:

1. **Ennakkotunti**, jonka opettajat pitävät oppilaille noin viikkoa ennen toimintapäiviä. Ennakkotunnin tarkoituksena on virittäytyä teemaan.
2. **Toimintapäivät**, jolloin luokka/ryhmä osallistuu seuraaviin tehtäväpisteisiin: Startti, Parkki, mielikuvaseikkailu, Ajatusten virta ja oppilaspalaute. Toiminnan kesto on noin 1.5h/luokka/ryhmä. Toimintapäiviä on paikkakunnalla 2-5 pvä/vko ja toteutuksesta vastaavat 4-6 ohjaajaa.
3. **Purkutunti**, jonka opettajat pitävät oppilaille toimintapäivien jälkeisellä viikolla. Purkutunnin tarkoituksena on reflektoida kokemusta.

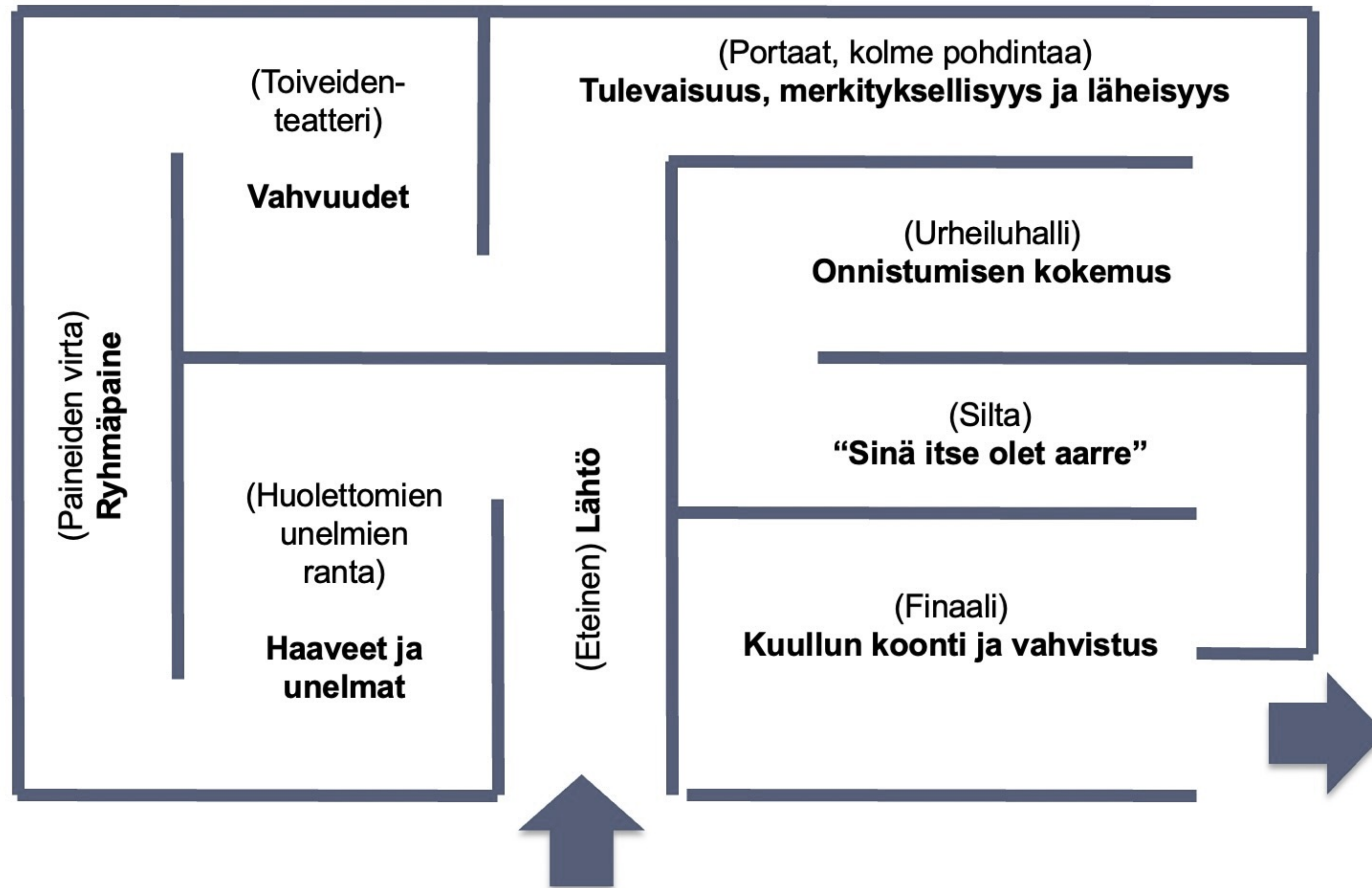
2. Mielikuvaseikkailu

*"Sinulla on nyt kuulokkeet
päässä. Täältä kuulet
kertomuksen ja kaikki
ohjeet."*

2. Mielikuvaseikkailu

3. Toimijoiden roolit

Koulun yhteyshenkilö (esim. rehtori, koulukuraattori):

- Vastaa sisäisestä tiedottamisesta koulussa
- Laatii aikataulut paikkakunnan yhteyshenkilön kanssa
- Osallistuu perehdytykseen

Rehtori/vararehtori:

- Osallistuu rehtorin ja/tai opettajien perehdytykseen, jos toimintamalli ei ole entuudestaan tuttu
- Kannustaa opettajia toimintaan ja ohjeistaa tarvittaessa

Opettajat:

- Osallistuvat perehdytykseen
- Pitävät ennakko- ja purkutunnin sekä osallistuvat luokkansa kanssa toimintapäivään

3. Toimijoiden roolit

Paikkakunnan yhteyshenkilö (yhteistyötaho):

- Vastaa kokonaisuudessaan paikkakunnan CAM-järjestelyistä
- Hankkii 4-5 ohjaajaa toimintapäiville (nuorisotoimi, seurakunnan nuorisotyö, oppilashuolto tms.)

Ohjaajat (yhteistyötaho):

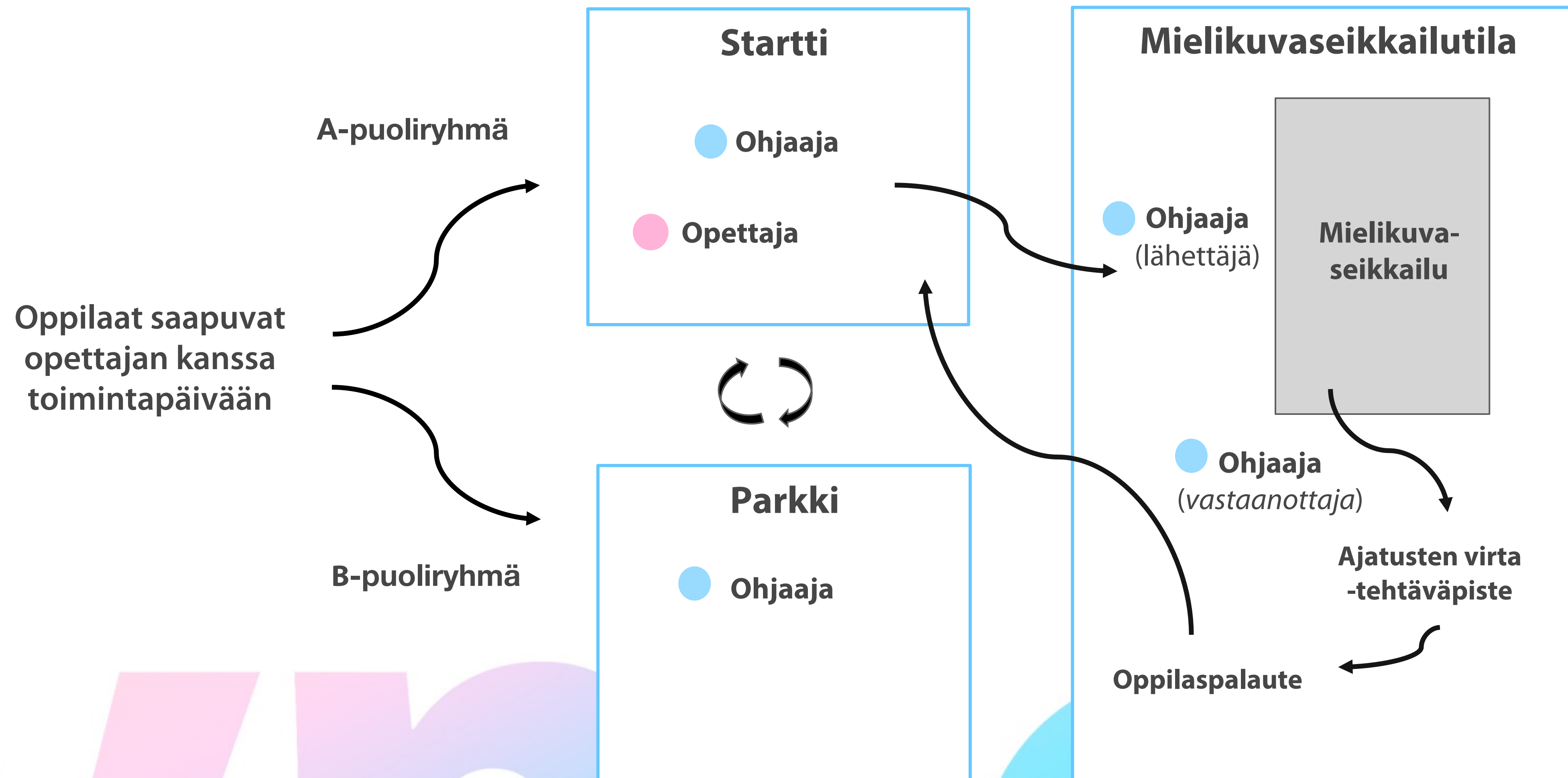
- Ohjaavat nuoria tehtäväpisteillä toimintapäivissä (4-5 ohjaajaa)
- Toimivat CAM-tekniikan apuna pystytys- ja purkupäivinä (4-5 ohjaajaa)
- Toimintapäivän ohjaajien roolit: Parkin ohjaaja, Startin ohjaaja, lähettäjä, vastaanottaja
- Varahenkilöt sairastapauksia varten (myös perehdytykseen)

4. Toimintapäivän kulku

Toimintapäivään saapuminen:

- Opettaja tuo luokkansa sovittuun aikaan ja ilmoittaa ryhmän koon ohjaajalle
- Ulkovaatteet, kengät ja puhelimet eivät kuulu tehtäväpisteille
- Ohjaajat esittäytyvät ja kertaavat lyhyesti toimintapäivän kulun
- Jako kahteen puoliryhmään (A- ja B-puoliryhmä)
- Opettaja siirtyy Starttiin A-puoliryhmän kanssa ja lähtee itse ensimmäisenä kiertämään mielikuvaseikkailun, B-puoliryhmä siirtyy Parkkiin

4. Toimintapäivän kulku

4. Toimintapäivän kulku

((Oppilasmäärä + opettaja) x 3 min)) + 30 min	Aikaa kuluu	Kello
Luokka saapuu toimintapäivään		09:00
Saapumisesta yleisohjeistus luokalle. A-puoliryhmä siirtyy opettajan kanssa Startti-huoneeseen ja B-puoliryhmä Parkki-huoneeseen.	5 min	09:05
A-puoliryhmästä on viimeinen lähtenyt Startti-huoneesta mielikuvaseikkailuun (10 oppilasta)	30 min	09:35
Puoliryhmät vaihtavat huoneita	5 min	09:40
B-puoliryhmän viimeinen lähtee Startti-huoneesta (10 oppilasta)	30 min	10:10
B-puoliryhmän viimeinen saapuu takaisin Startti-huoneeseen	20 min	10:30
A-puoliryhmä myös valmiina poistumaan toimintapaikasta		10:30

5. Tehtäväpisteet

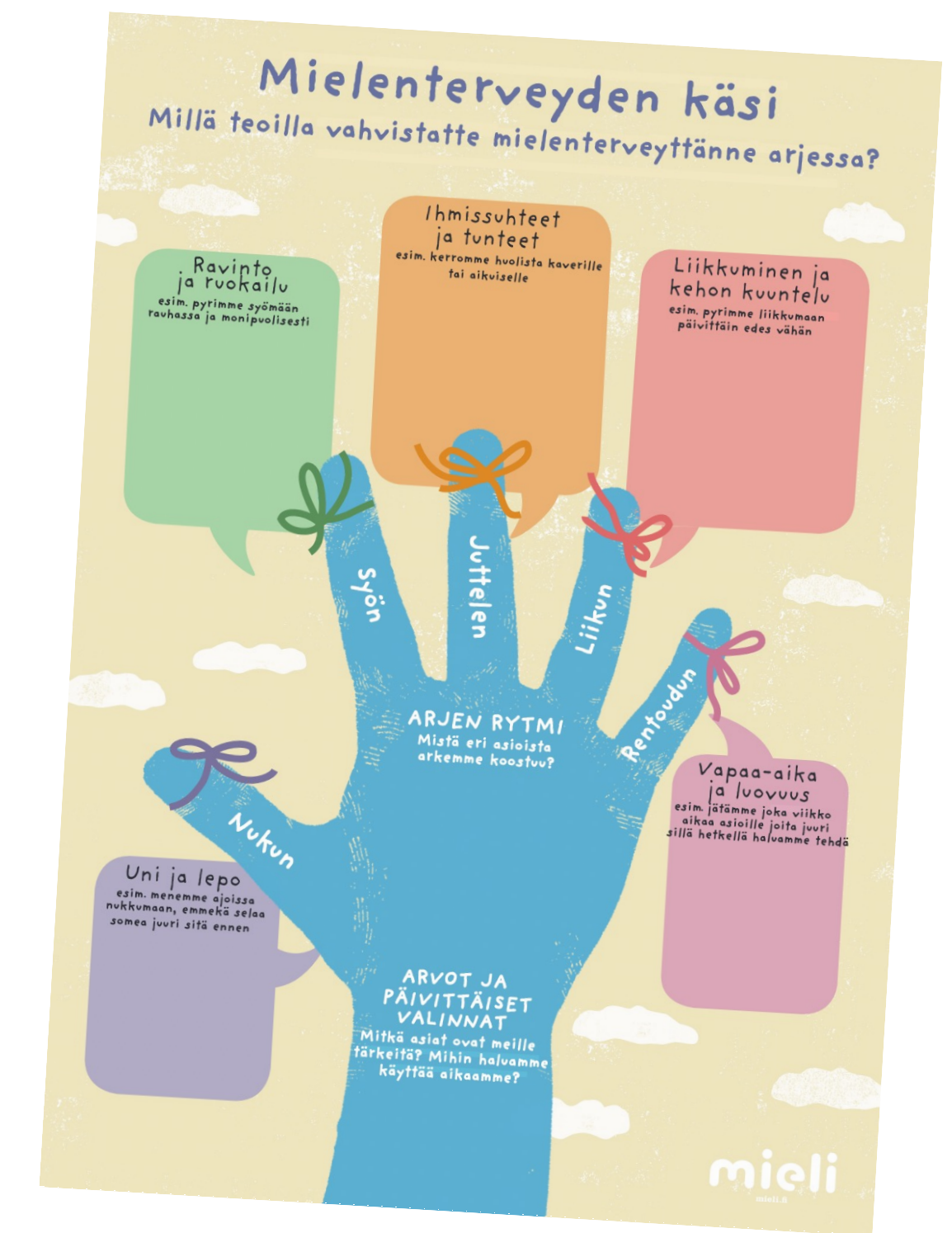
Startti

- Startin ohjaaja esittäytyy ja kertoo ohjelman kulusta:
 1. Oppilaat kiertävät vuorotellen mielikuvaseikkailun ja tehtäväpisteet ja sillä aikaa muut tekevät "Tie unelmiin" yksilötehtävää.
 2. Ohjaaja jakaa 2-3 hengen ryhmiin ja kertoo missä järjestyksessä pienryhmät lähtevät seikkailuun. Järjestyksellä ei ole väliä, seikkailu kuljetaan yksin.
 3. Oppilaille jaetaan paperia ja kynät. Jokainen laatii/piirtää itselleen unelmakartan ja kirjaa ylös mitä luonteenpiirteitä, kykyjä ym. unelmiin pääseminen vaatii. Tehtävään on aikaa noin 15min/oppilas.
- Opettaja palaa Starttiin kierrettyään ensimmäisenä mielikuvaseikkailun
- Opettajan tehtävänä on tukea ja huomioida oppilaita
- Opettaja vastaa palautekyselyyn tabletilla toisen puoliryhmän aikana

5. Tehtäväpisteet

Parkki

- Ohjaaja esittäytyy aluksi ja kertoo ohjelman kulusta
- 1. Oppilaat listaavat viisi asiaa, jotka tuovat heille tai yleisesti ihmisille iloa ja hyvää oloa arjessa.
- 2. Oppilaat jakavat esimerkkinsä pienryhmissä.
- 3. Ohjaaja esittelee Mielenterveyden käsi -julisteen
- 4. Laaditaan oma Mielenterveyden käsi- moniste luokalle. Jokaisesta ryhmästä käydään kirjoittamassa yksi esimerkki jokaiselle sormelle. Asioita voidaan keksiä yhdessä lisää.
- Huomaa, että molemmat julisteet tulee peittää ennen A-puoliryhmän saapumista Parkkiin.
- Juliste viedään luokan opettajalle, kun toinen puoliryhmäkin on valmis.

5. Tehtäväpisteet

Ajatusten virta

- Heti seikkailun jälkeen oppilas kirjaa ylös pohdintojaan Ajatusten virta - tehtäväpisteellä
- Tehtäväpaperi palautetaan ohjaajalle luokan kirjekuoreen, jonka jälkeen oppilas siirtyy tekemään tabletilla oppilaspalautetta
- Tehtäväpaperi on pelkästään oppilasta itseään varten

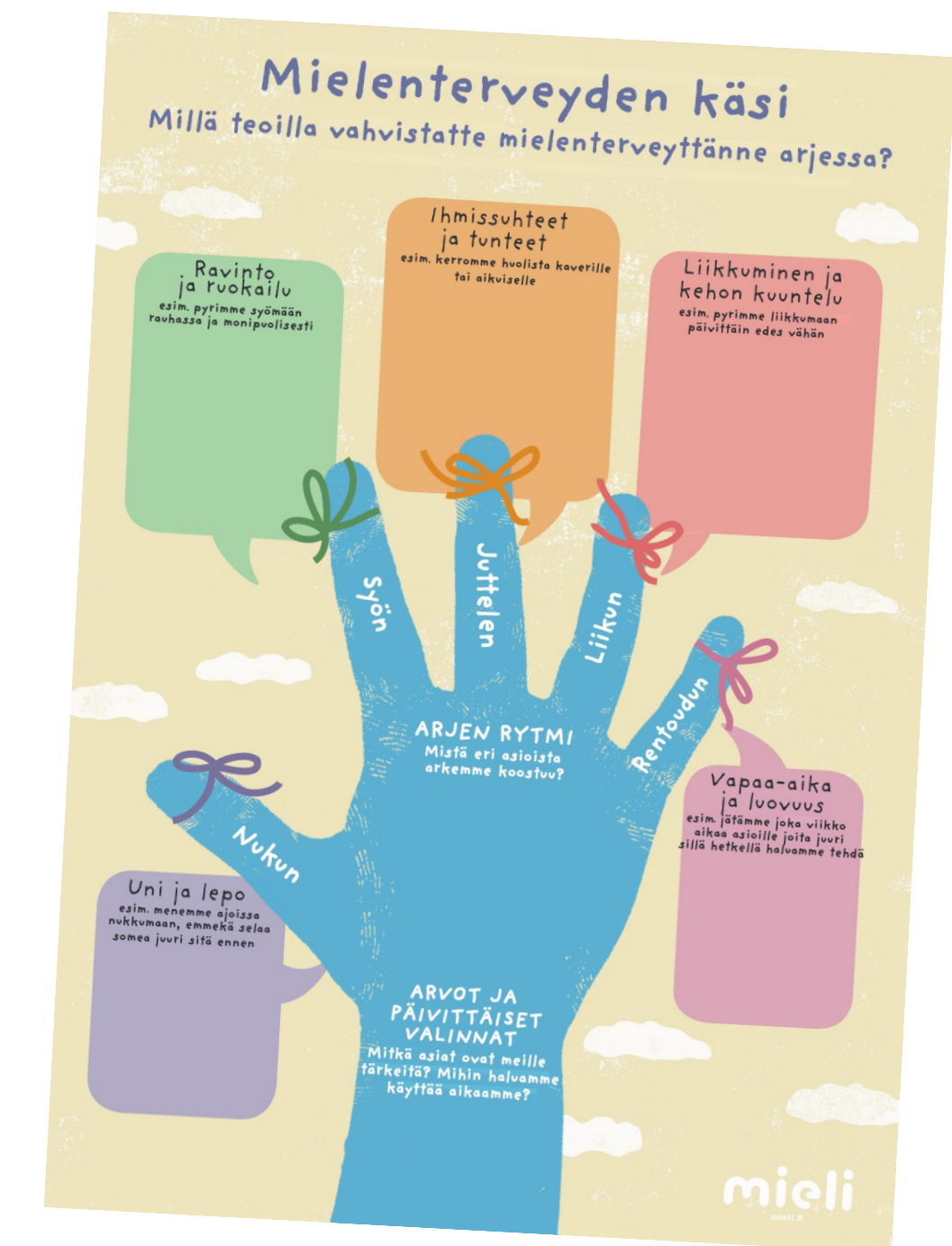
Tarvitaan:

- Ajatusten virta –paperit tulostettuna (tarvitseeko kieliversioita?)
- Kyniä
- A4-kirjekuori

5. Tehtäväpisteet

Ennen toimintapäivästä poistumista

- Opettaja täyttää palautetabletin Startissa
- Opettaja saa mukaan luokan *Ajatusten virta* –kirjekuoren ja Parkissa tehdyn luokan oman *Mielenterveyden käsi* -julisteen

5. Tehtäväpisteet

Lähettäjä (mielikuvaseikkailutila)

- Hakee 2-3 oppilasta kerrallaan Startti-huoneesta
- Luo turvallisen ja rauhallisen tunnelman lähtöön
- Kohtaa oppilaan ja ohjeistaa, että:
 - > Tarina ja kulkuohjeet tulevat kuulokkeista
 - > Ovi seuraavaan huoneeseen on punaista kangasta
 - > Äänite ohjeistaa ja kertoo missä pysähtyä, kerro kuuntelemaan tarkasti
- Kun sisäänmenon vihreä valo syttyy:
 - > Automatiikka kertoo milloin oppilas lähetetään (vihreä valo) ja noin 30sek ennen lähtöä syttyy keltainen valo lähettäjälle tiedoksi
 - > Asettaa kuulokkeet oppilaan päähän ja käynnistää tarinan alusta
- Operoi savukonetta 20-30min välein (Huom! Ei liikaa savua)

5. Tehtäväpisteet

Vastaanottajan tehtävät (Mielikuvaseikkailutila)

- Ottaa oppilaan ja hänen kuulokkeet vastaan
 - > On läsnä, muttei keskeytä ajattelua
- Ohjaa ja ohjeistaa Ajatusten virta -tehtäväpisteeseen
- Ajatusten virta –tehtävän jälkeen
 - > Taittaa valmiin Ajatusten virta –tehtäväpaperin kirjekuoreen
 - > Antaa oppilaalle palautetabletin
 - > Vie vapautuneet kuulokkeet desinfioituna lähettäjälle
 - > Valmistautuu ottamaan seuraavan oppilaan vastaan
- Pienet kilikellot toiseksi viimeisessä ovesa on äänimerkki oppilaan saapumiselle ulos rakennelmasta

Tarvitaan:

- Desinfointiaineet
- A4 kirjekuori

6. Camera obscura -tekniikka

Camera obscura

6. Camera obscura -tekniikka

Viikkoraportti ja palaute

- Yhteyshenkilö vastaa viikkoraportin täyttämisestä (päivittäin)
- Raporttipaperin antaa YMCA:n työntekijä pystytyspäivänä ja se palautetaan purkupäivänä takaisin
- Toimintaviikon päätteeksi ohjaajat täyttävät palautteen ohjaajatableteilla

[illegible]

6. Camera obscura -tekniikka

Tekniikan tilavaatimukset

- Camera obscura -rakennelma on n. 60 neliömetrin kokoinen
- Vähimmäistilatarve: 11m x 9m x 2.7m
- Vapaalla alueella ei saa olla korokkeita, pistokkeita ym.
- Sähkön tarve kaksi normaalia maadoitettua pistorasiaa (10A)
- Tila tulee olla siivottuna ennen kuin aloitetaan rakentaminen
- Lattiatila tarpeen tullen suojattu (mitä materiaalia lattia on?)

6. Camera obscura -tekniikka

Tekniikan pystytys- ja purkupäivä

- YMCA:n työntekijä (tekniikko) ohjaa pystytyksen ja purun
- Paikkakunnan yhteyshenkilö vastaa siitä, että purkamisen ja rakentamisen toimintaedellytykset ovat kunnossa:
 - > Molempiin päiviin vähintään neljä toimintakykyistä, yli 18v, työsuhteessa olevia henkilöä (vapaaehtoisista ilmoitetaan ja sovitaan etukäteen)
 - > Tekniikka rakennetaan ja puretaan aina loppuun
 - > Pystytys kestää 4h ja purku 2h
 - > Pystytyspäivänä ohjeistetaan kuulokkeet, tabletit ym.

6. Camera obscura -tekniikka

Tekniikan vastuasiat

- CAM-tekniikka on Suomen YMCA:n Liiton vastuulla pystytyksen päättymiseen saakka. Vastuu luovutetaan suullisesti yhteistyötaholle.
- Tekniikan pystytyksessä ja purussa noudatettava YMCA:n teknikon ohjeita
- Tarkemmat tiedot sopimuksessa, mikä allekirjoitetaan sähköisesti ennen CAM-toimintaviikkoa
- Toimintaviikon päättyessä purkua ei aloiteta ennen YMCA:n teknikon saapumista

6. Camera obscura -tekniikka

Turvallisuusohjeita ja huomioitavaa

- Rakentamisessa käytetään tikkaita ja kehikon nostovaiheissa kypäriä
- Rakennuspaikalla ei saa olla henkilöitä, jotka eivät liity toimintaan
- Yhteyshenkilön oltava paikalla rakennus- ja purkupäivinä
- Suurin osa pystytys- ja purkupäivän henkilöistä oltava samoja kuin toimintaviikolla, sillä käydään läpi kuulokkeet, Ajatusten virta ym.
- Pystytys ja purku tekniikan ohjeiden mukaan

9. Camera obscura -tekniikka

Savukone ja siihen liittyvät huomiot

- Savukoneen käytössä huomioitava mahdolliset palovaroittimen irtikytkennät ennen savukoneen käyttöä
- Jos irtikytkentöjä joudutaan tekemään, turvallisuustason aleneminen otettava huomioon (kiinteistöhuolto)

6. Camera obscura -tekniikka

Toimintapäivinä huomioitavaa

- Tarkastakaa aamulla ennen sähköjen kytkentää, että CAM-tekniikka on kunnossa
- Sähköt kytketään päälle noin 20min ennen ensimmäisen ryhmän saapumista
- CAM-rakennelmaan ei saa jättää sähköjä päälle ilman valvontaa
- Tarkastakaa rakennelman kunto luokkien välissä
- Asiattomilla ei asiaa mielikuvaseikkailutilaan
- Ohjeistakaa, ettei CAM-rakennelman sisällä saa kuvata (ulkopuolelta saa ottaa kuvia esim. pystytyspäivänä)
- Ladatkaa kuulokkeet ja palautetabletit päivittäin lukitussa tilassa
- Jos ongelmia ilmenee, pienellä kynnyksellä yhteys YMCA:n työntekijään

Yhteystiedot

Anita Kirvesniemi

CAM-koordinaattori

anita.kirvesniemi@ymca.fi

050 554 4258

Jari Suvanto

CAM-teknikko

jari.suvanto@ymca.fi

050 552 4244

www.cameraobscura.fi

www.ymca.fi

YMCA on urbaanin nuorisotyön edelläkävijä ja maailman suurin nuorisojärjestö, joka on tarjonnut turvallisia yhteisöjä jo 177 vuoden ajan. Nykyisin toimintamme tavoittaa noin 58 miljoonaa ihmistä yli 11 000 paikallisjärjestössä. YMCA tunnetaan erityisesti monipuolisesta ja kaikille avoimesta nuorisotyöstään. YMCA:n tehtävänä on edistää nuorten hyvinvointia, yhteiskunnallisia vaikuttamismahdollisuuksia ja rauhantyytä maailmanlaajuisesti.

Suomessa olemme valtakunnallinen nuorisojärjestö ja jäseninämme toimivat yli 30 paikallisyhdistystä. Keskeisiä toimintamuotoja Suomessa ovat kokonaisvaltainen lapsi- ja nuorisotyö, harrastustoiminta, koulutus, sosiaalinen tukitoiminta sekä globaalikasvatus.